

عکس: امیر حسام زرافشان - ایران

رونق اقتصاد آغاز شد اما نه در همه بخش‌ها

ابویی مهریزی، معاون وزیر صنعت: ۱۷ هزار طرح نیمه تمام با ۲۷۰ هزار اشتغال مستقیم در دولت یازدهم به بهره‌برداری رسید

آیاسیاست‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت در مورد پسابرجام تحقق پیدا کرد؟ حضور و جذب سرمایه‌گذاران خارجی طبق پیش‌بینی‌ها بود؟

بعد از پسابرجام فضای گفت‌وگو با کشورهای خارجی ایجاد شد و امکان مذاکره فراهم گردید که قبل از آن این فضا بشدت محدود و ناکارآمد بود. وزارت متبوع سعی کرد حداکثر استفاده از فضای فراهم شده را نماید و البته این به معنی عملیاتی شدن همه برنامه‌ها نیست، بلکه از الزامات و اقدامات اولیه شروع هر فعالیت مشترک بین المللی است. با توجه به باقی بودن بخشی از ساختارهای تحریم و احتیاط بانک‌ها، شرکت‌های بزرگ و مطرح جهانی برای ارتباط و فعالیت در ایران، محدودیت‌هایی در تأمین منابع مالی داخلی و خارجی و نیز فاصله زیاد با شرایط کسب و کار مطلوب در مقایسه با کشورهای هم‌تراز ایران بویژه برخی همسایگان هنوز از شرایط مطلوب فاصله داریم و این به معنی ضرورت فعالیت بیشتر دستگاه‌های مختلف در جهت حل مشکلات باقی مانده است. انجام مذاکرات و رایزنی‌های گسترده برای الحاق به WTO، افزایش ملاقات‌ها و مذاکرات با هیأت‌های سیاسی، اقتصادی و تجاری، پیگیری و برنامه‌ریزی تحقق سرمایه‌گذاری خارجی، افزایش پروژه‌های نمایشگاهی در داخل و خارج کشور، فعال کردن مجدد قرارداد‌های تعلیق شده به خاطر تحریم مانند قرارداد‌های فولاد، خودرو و زغال سنگ از مهم‌ترین اقداماتی است که بعد از برجام در این حوزه صورت گرفت. این اقدامات منجر به امضا و مبادله تعداد ۱۱۷ سند همکاری با شرکت‌های معتبر خارجی شد که از این تعداد سند ۸۱ مورد به مرحله انعقاد قرارداد رسیده و ۳۶ مورد همچنان در قالب تفاهمنامه می‌باشد. لازم به توضیح است از ۸۱ فقره قرارداد منعقد ۶۳ مورد وارد مراحل اجرایی شده و ۱۸ مورد تاکنون وارد مراحل اجرایی نشده است.

برخی کارشناسان می‌گویند یکی از مهم‌ترین دلایلی که باعث شده رکود ادامه دار نشود تمرکز دولت بر کاهش نرخ تورم بوده است. به اعتقاد شما این نگاه تا چه حد بر فعالیت حوزه صنعت اثر گذاشت؟

تأثیر تورم در افزایش تقاضا (البته در شرایطی که رونق اقتصادی است) و به تبع آن افزایش تولید انکارناپذیر است. اگر تقاضایی وجود نداشته باشد، به تبع آن تولیدی اتفاق نمی‌افتد. بخش عمده‌ای از این تقاضا در داخل کشور است که با فعال شدن حوزه‌هایی نظیر ساختمان، افزایش خرید و هزینه در خانوار، اجرای پروژه‌های عمرانی و... صورت می‌پذیرد. هر چند کاهش نرخ تورم یکی از

□ **مرحان اسلامی فر** اینکه حال صنعت خوب نیست و نتوانسته به برنامه‌هایی که برای آن تدوین شده برسد، شکی نیست اما باید دید صنعت امروز، سال ۹۱ و ۹۲ کجا بوده است. در آن سال‌ها رشد منفی دامنگیر حوزه صنعت شده بود که به گونه‌ای که سال ۹۱ نرخ رشد صنعتی به منفی ۱۰/۵ رسید و این زنگ خطری برای خیلی از تولیدکنندگان کشور بود که با احتیاط حرکت کنند و برای توسعه و سرمایه‌گذاری جدید دست نگه دارند، اما با گذشت زمان و برنامه‌هایی که اجرایی شد و وزارت صنعت توانست از بحران‌ها عبور کند. حال با آنکه فاصله با معیارهای مادر کاغذ وجود دارد اما خوشبختانه آمار تولید روند مثبتی را به خود گرفته است لذا می‌توان پیش‌بینی کرد که سال آینده مسیر رشد صنعتی هموارتر خواهد شد. این گزیده‌ای از صحبت‌های یکی از معاونان وزیر صنعت بود که برخی‌ها این مجموعه را قلب مهم‌ترین وزارتخانه دولت می‌دانند. در ادامه متن گفت‌وگوی ما با احسن ابویی مهریزی معاون برنامه‌ریزی وزیر صنعت، معدن و تجارت می‌آید:

بیش از ۱۰۶ هزار میلیارد تومان، سال ۹۴ حدود ۱۲۲ هزار میلیارد تومان و ۹ ماه سال جاری ۱۱۱ هزار میلیارد تومان بود. پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال، رقم پرداخت تسهیلات از سوی بانک‌ها به واحدهای صنعتی به ۱۵۰ هزار میلیارد تومان برسد. سومین موردی که دنبال شد تأمین منابع مالی برای سرمایه‌گذاری و تکمیل طرح‌های نیمه تمام بود. بر این اساس بیش از ۱۷ هزار طرح نیمه تمام (ایجاد و توسعه‌ای) با سرمایه‌گذاری بیش از ۶۰ هزار میلیارد تومان و ۲۷۰ هزار اشتغال مستقیم در دولت یازدهم به بهره‌برداری رسید. توسعه تجارت خارجی و افزایش صادرات غیر نفتی که منجر به رکورد صادرات ۵۰ میلیارد دلاری در سال ۹۳ شد هم از دیگر دستاوردهای دولت یازدهم بود. استفاده حداکثری از شرایط پیش آمده ناشی از اجرای برجام (توسعه سرمایه‌گذاری خارجی، تعامل با کشورهای، پیگیری عضویت در سازمان‌ها و پیمان‌های بین‌المللی) هم موضوعی بود که وزارت صنعت با جدیت دنبال کرد. نکته دیگر، رونق تولید (توقف رشد منفی تولید و مثبت شدن آن در چند سال اخیر)، خروج از رکود و پشتیبانی مؤثر از تولید به همراه ارتقای کیفیت در محصولات تولیدی بود. همان‌گونه که گزارش‌های مرکز آمار می‌گوید سال ۹۱ نرخ رشد صنعت منفی ۱۰/۵ بود. سال ۹۲ به منفی ۱۷/۷ در صد رسید و سال ۹۳ هم با یک جهش مطلوب نرخ رشد صنعت ۷/۶ درصد به دست آمد اما سال ۹۴ به خاطر رکود حاکم بر بازار داخلی و خارجی رقم نرخ رشد صنعت منفی ۰/۳ شد و در شش ماهه سال جاری مجدداً رقم مثبت ۳/۷ درصد حاصل شد. توسعه اکتشافات و استخراج معادن و توسعه زیرساخت‌ها و شهرک‌های صنعتی که باعث به بهره‌برداری رساندن ۷۰ شهرک و ناحیه صنعتی برای استقرار واحدهای تولیدی شد از دیگر اقدامات مثبت دولت یازدهم بود.

طی سه سال ونیم فعالیت وزارت صنعت در دولت یازدهم چه سیاست‌های راهبردی تدوین شد که در نهایت منجر به توسعه صنعتی، رشد تولید و افزایش صادرات شد؟

مهم‌ترین سیاست‌هایی که منجر به توسعه صنعتی شد را می‌توان در ۵ مورد خلاصه کرد: یک توسعه و گسترش نشاط و امید در بخش تولید، رفع موانع تولید و تسهیل شرایط کسب و کار، تدوین و انتشار برنامه راهبردی وزارت صنعت، گسترش تعاملات و روابط بین‌المللی بعد از توافقات هسته‌ای در جهت توسعه تجارت بویژه افزایش صادرات (فعال سازی کمیسیون‌های مشترک، افزایش اعزام و پذیرش هیأت‌های تجاری، افزایش نمایشگاه‌های داخلی و خارجی و...) و در نهایت پیگیری برای رفع مشکلاتی که منجر به توقف یا کاهش تولید، کاهش سرمایه‌گذاری‌ها و کاهش صادرات شده بود.

اگر بخواهید وضعیت سه سال ونیم وزارت صنعت را با سه سال ونیم دولت گذشته بررسی کنیم وزارت صنعت چه ویژگی‌هایی را توانست برای واحدهای صنعتی و تجار فراهم کند؟

یکی از کارهایی که برای توسعه صنعت کشور و حمایت از تولیدکنندگان انجام دادیم برنامه‌ریزی و انجام اقدامات برای بهبود فضای کسب و کار و توسعه رقابت‌پذیری بود. لذا این امر منجر به ارتقای رتبه بین‌المللی ایران در فضای کسب و کار از ۱۵۲ به ۱۲۰ و در رقابت‌پذیری از ۸۲ به ۷۶ شد. پیگیری تأمین مالی (ضمانت، بیمه فعالیت‌ها، سرمایه در گردش و سرمایه ثابت) واحدهای صنعتی دومین موضوعی بود که وزارت صنعت دنبال کرد. بر این اساس سال ۹۰ حوزه صنعت و معدن حدود ۷۱ هزار میلیارد تومان تسهیلات بانکی دریافت کرد و این عدد در سال ۹۱ به ۶۱ هزار میلیارد تومان، سال ۹۲ بیش از ۷۰ هزار میلیارد تومان، سال ۹۳